

Examenul național de bacalaureat 2024
Proba E. c) – Istorie, 14 mai 2024
Simulare

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I
(30 de puncte)
Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. "Avansul rapid al Imperiului Otoman în Peninsula Balcanică a creat [...] o amenințare pentru Țara Românească. Mircea cel Bătrân a reacționat luând sub autoritatea sa țara despotului Dobrotici, Dobrogea, și trimițând un corp de oaste pentru a-l sprijini pe Lazăr al Serbiei în bătălia de la Kossovopolje (1389) încheiată cu înfrângerea forțelor creștine. Scurt timp după biruință, noul sultan, Baiazid (fiul lui Murad), s-a angajat în operațiuni militare în Anatolia, astfel că replica otomană la acțiunile lui Mircea [cel Bătrân] a fost dată de unul din comandanții otomani, Firuz bei, care a efectuat o incursiune de pradă [...] în Țara Românească. Atacul otoman l-a găsit pe domnul Țării Românești în raporturi tensionate cu regele Ungariei, Sigismund de Luxemburg, din cauza diferendului mai vechi privind Banatul de Severin. Pentru a contracara amenințarea ungară, Mircea cel Bătrân a intrat în legătură - prin intermediul domnului Moldovei, Petru Mușat - cu regele Vladislav Jagello al Poloniei și a încheiat o alianță (1389), reînnoită în 1390 și 1391. Prezența otomană la Dunăre impunea însă cooperarea dintre Țara Românească și Ungaria. [...] Pentru a-și consolida poziția, în perspectiva iminentei invazii otomane, Mircea [cel Bătrân] a încheiat un tratat cu Sigismund de Luxemburg (Brașov, 1395) privind modalitatea de cooperare militară împotriva turcilor."

(F.Constantiniu, *O istorie sinceră a poporului român*)

B. "Când Mihai Viteazul a ocupat tronul Țării Românești, conjunctura internațională părea favorabilă ridicării împotriva opresorului otoman. În timp ce mișcările de eliberare a popoarelor se intensificau, obligând Poarta să angajeze însemnate forțe militare să le potolească, o parte a statelor europene se grupau în «Liga Sfântă», constituită din inițiativa Casei de Austria și sub patronajul Sfântului Scaun. «Liga Sfântă» mai cuprindea Spania și principatele italiene, Ferrara, Toscana, Mantova. [...] Interesele țării îl împingeau pe Mihai Viteazul să se desprindă de Imperiul Otoman și să se transforme [...] într-un susținător al ideii de luptă antiotomană. De aceea, domnul Țării Românești a aderat la «Liga Sfântă» [...]. Confruntarea decisivă pregătită de turci a avut loc la Călugăreni, în 13/ 23 august 1595; apoi oastea domnului, constrânsă de superioritatea numerică a otomanilor, se retrage spre nord, în așteptarea intervenției ardelene. [...] După Călugăreni, turcii încep organizarea pašalâcului la București și Târgoviște, introducând garnizoane și transformând bisericile în moschei. Reacția creștină nu s-a lăsat așteptată, astfel că acțiunea militară a celor trei principate de la începutul lui octombrie a recucerit Târgoviște și i-a aruncat pe turci peste Dunăre la Giurgiu. Așadar, campania otomană, pornită cu intenția de a transforma țările în pašalâcuri, s-a sfârșit cu un răsunător eșec, cu ecou în Apusul Europei."

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ș.Papacostea, P.Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți un domnitor al Țării Românești precizat în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Liga Sfântă. **2 puncte**
3. Menționați două spații istorice la care se referă atât sursa **A**, cât și sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că acțiunile domnitorului român au atras replica otomanilor. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două acțiuni la care participă românii în cadrul relațiilor internaționale din secolul al XV-lea. **6 puncte**
7. Menționați o caracteristică a unei instituții centrale din spațiul extracarpatic în secolul al XVII-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea
(30 de puncte)
Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

”O schimbare aparent formală, dar de o reală semnificație politică totuși, a fost înlocuirea Adunării Deputaților, aleasă la 19 noiembrie 1946, de către Marea Adunare Națională (MAN), formată în urma alegerilor din 28 martie 1948 cu statut de constituantă. Semnificația politică a acestei schimbări constă în faptul că, față de Adunarea Deputaților, care era până la un punct expresia vechiului regim democratic, MAN, dimpotrivă, aparținea practic în întregime comuniștilor. La 13 aprilie MAN a adoptat Constituția Republicii Populare Române care era de fapt o copie după constituția stalinistă din 1936. [...] Ea declara că „întreaga putere politică vine de la popor și aparține poporului”. MAN reprezenta întreaga putere în numele poporului, drept care principalele organe de stat, Prezidiul acesteia și Consiliul de Miniștri, erau responsabile în fața ei. [...]

Colectivizarea agriculturii, ca obiectiv de bază al construcției socialiste, începuse, cum știm, în 1945. Dar țăranii nu doreau să renunțe la micile lor proprietăți. Pentru a grăbi acest proces, PMR a adoptat în martie 1949, o hotărâre specială. Țăranii însă s-au opus cu înverșunare confiscării micilor lor proprietăți, răscoalele țărănești au cuprins aproape întreaga țară. Cele mai puternice au avut loc în județele Rădăuți, Bihor și Arad [...] Pentru a pune capăt acestei rezistențe, cca. 80 de mii de țărani au fost întemnițați. Aproximativ 30 de mii au fost judecați sub motiv că sabotau colectivizarea. [...]

Atitudinea conducerii PMR față de revoluția din Ungaria, a avut urmări directe asupra evoluției puterii politice din România.[...] Astfel, după 1956, regimul stalinist din România nu numai că nu se relaxase, ci dimpotrivă, devenise și mai dur.[...] Nu au putut rămâne neafectate nici domeniile științei și culturii, cum a fost cazul lui Constantin Noica și Dinu Pillat sau acela al unor grupuri de specialiști, ca cel al istoricilor (A.Oțetea, B.Câmpina, E.Campus, N.Fotino) care îndrăzniseră să conteste caracterul “imperialist” al participării României la primul război mondial.”

(Ion Țurcanu, *Istoria Românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți formațiunea politică, precizată în sursa dată.	2 puncte
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată.	2 puncte
3. Menționați legea fundamentală și o caracteristică a acesteia, precizate în sursa dată.	6 puncte
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la rolul instituțiilor politice.	6 puncte
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la acțiunile desfășurate în timpul colectivizării agriculturii, susținându-l cu două informații selectate din sursă.	10 puncte
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia, statul român s-a implicat în relațiile internaționale în timpul regimului național-comunist.	4 puncte

SUBIECTUL al III-lea
(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre evoluția spațiului românesc în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și în primele două decenii ale secolului al XX-lea, având în vedere:

- precizarea a două fapte istorice desfășurate în spațiul românesc în deceniul șase al secolului al XIX-lea;
- menționarea a două măsuri adoptate în plan intern între anii 1862-1865 și precizarea unei asemănări între acestea;
- prezentarea unui fapt istoric desfășurat de România în contextul ”crizei orientale” din a doua jumătate a secolului al XIX-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la participarea României la relațiile internaționale între anii 1900-1916 și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și **utilizarea limbajului istoric adecvat, structurarea prezentării, evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.